

Er det greit for katolikker å feire halloween? En eksorsist forklarer

Mary Rezac, Catholic Online 21.10.2016 (oversatt med tillatelse)

I flere år tok Cecilia Cunningham og hennes mann med seg barna sine og gikk rundt på knask-eller-knep i sitt forstads-nabolag til Philadelphia i USA.

Er det greit for katolikker å feire halloween?

Denver, CO (Catholic Online) – «Det var et slikt nabolag utenfor Philadelphia hvor alle kjente alle, og hvor dette (knask-eller-knep, overs. anm.) var en morsom nabolags-aktivitet,» fortalte Cunningham til Catholic News Agency (CNA). «Folk snakket sammen mens barna gikk knask-eller-knep, og det var veldig fint helt til et visst punkt.»

Det punktet, minnes Cunningham, var i begynnelsen av 1990-tallet da skikkelsen Freddy Krueger dukket opp i populærkulturen. Han var en hudløs massemorder som flengte og drepte sine offer ved hjelp av en hanske med barberhøvler. Han dukket først opp i skrekkfilmen *Terror på Elm street* i 1984.

På den tiden var Cunninghams yngste barn ett og et halvt år gammelt, «og hun lå oppe og gråt hele natten på grunn av alle barna som ringte på døren. Annenhver av dem var utkledd som Freddy

Krueger.»

Det året syntes halloween å ta en krass vending mot det skumle og mørke, sa Cunningham.

Og hun var ikke alene om sine observasjoner. Flere av mødrene i nabolaget og fra hennes rosenkrans-bønnegruppe hadde bitt seg merke i det samme. Året etter, da det begynte å

nærme seg halloween, bestemte de seg for å arrangere en allehelgens-fest i menigheten med matbuffet, helgenkostymer og masser av godteri i stedet for å gå knask-eller-knep.

«Vi visste at det ville være veldig viktig (å ha godteri) for barna som var vant til å gå knask-eller-knep, og det var en stor suksess, så utrolig mye bedre enn vi hadde forventet,» sa Cunningham.

Ettersom flere katolikker ser mørkere elementer i deler av halloween-feiringen, står foreldre som Cunningham ofte foran lignende dilemmaer. Hva skal de gjøre med halloween?

Feiringens historie

Den eksakte opprinnelsen til halloween og tradisjonene rundt feiringen, er noe uklar.

Noen historikere hevder at halloween er en «døpt» versjon av *Samhain*, en eldgammel keltisk festival som markerte innhøstingen og vinterens begynnelse – den tiden på året som også sammenfaller med at et signifikant antall av befolkningen ofte avled med døden.

På grunn av frykten for døden som fulgte vinterens inntog, synes det som om feiringen av *Samhain* også innebar å kle seg ut og gå fra dør til dør for å be om godsaker. Man mente at utkledningene skjulte de levende fra de åndene som tok liv.

Den katolske feiringen av allehelgensdag sporer sin opprinnelse i Kirken til år 609, og festen ble først feiret i mai måned. Men på 800-tallet flyttet pave Gregor IV festen til 1. november. På den måten ble den 31. oktober feiringen av vigilien før festen – altså allehelgensaften.

Mens enkelte historikere tror at denne flyttingen ble gjort for at feiringen slik skulle sammenfalle med og «døpe» den hedenske festen *Samhain*, tror andre historikere at det kan være siden den tyske kirken allerede feiret allehelgensdag den 1. november, og at flyttingen derfor hadde mindre å gjøre med *Samhain* enn man tidligere antok.

En eksorsists perspektiv

Pater Vincent Lampart er eksorsist med utdannelse fra Roma og han virker også som sogneprest i erkebispedømmet Indianapolis. Han reiser rundt i hele USA for å snakke om sitt virke som eksorsist og hva mennesker kan gjøre for å beskytte seg selv fra det demoniske.

Han sa at foreldre – når de skal ta stilling til hvordan de skal forholde seg til halloween – bør huske på den kristne opprinnelsen til feiringen og på å legge opp til en feiring som er deretter, i stedet for en feiring som opphøyer ondskaper.

«Til syvende og sist synes jeg ikke det er noe galt med barn som tar på seg kostymer, og som kler seg ut som en cowboy eller Askepott og går rundt i nabolaget og ber om godteri. Det er ren og skjær moro,» sa p. Lampert.

Til og med et laken med hull til øyne for å kle seg ut som spøkelse er helt greit, i følge p. Lampert.

Faren ligger i kostymer som ettertrykkelig opphøyer det onde og er ment for oppriktig å skremme mennesker, eller når mennesker later som om de har spesielle evner eller eksperimenterer med magi og trolldom, selv om det bare er for underholdningens skyld.

«I Femte mosebok, i kapittel 18 (v. 10-11), står det at man ikke skal forsøke å spørre de døde om hjelp, ei heller søke råd hos spåmenn eller trollmenn,» sa han, «for det er et brudd på Kirkens lov når mennesker setter andre ting foran og over sitt forhold til Gud.»

«Og det er en potensiell fare ved halloween, at man på et vis mister Gud oppi det hele, at man mister den religiøse rammen og så ender opp med å opphøye ondskaper.»

Men det er samtidig viktig å huske at djevelen og onde ånder ikke egentlig har noen ekstra autoritet eller makt i forbindelse med halloween, understreket p. Lampert, men at det bare kunne virke slik.

«Det er på grunn av hva folk gjør, ikke på grunn av hva djevelen gjør. Det kan være at noen faktisk åpner mer opp for ondskaper i sine liv ved måten de feirer dagen på,» sa han.

Noe av det beste man kan gjøre som foreldre, er å bruke halloween som en mulighet for å lære barna noe, sa p. Lampert.

«Veldig mange barn er der ute og feirer halloween, og kanskje opphøyes ondskaper også, men det er jo ikke slik at vi ellers sitter rundt og snakker sammen om hvorfor enkelte handlinger ikke bidrar til oppbyggelsen av vår katolske tro og vår katolske identitet. Jeg synes at det ville være flott om vi benyttet anledningen til å undervise og lære mer.»

Katolske knask-eller-knep'ere

Anne Auger, katolikk og mor til tre barn fra Helenville, Wisconsin, sa at selv om hun lar sine barn kle seg ut og gå knask-eller-knep, så har hun funnet ut at hun må kaste et raskt blikk på alle husene underveis, slik at de kan unngå å gå dit hvor det er dekorert med ting som er for skumle.

«I fjor erfarte vi at det kom en person på døren som hadde kledd seg ut med et demonisk-lignende ulvehode med lysende øyne, og det var bare...hva i all verden?» sa hun.

«Noen ganger kler folk seg ut som hekser, og det kan jeg forstå, men dette var et helt annet plan. Det er bare så forskjellig fra da vi var unge.»

Hun passer også på å understreke for sine barn forholdet mellom halloween og allehelgensdag, og hvilke konsekvenser dette har.

«Vi forteller dem at vi skal ha en stor fest siden vi feirer alle de hellige som er i himmelen, vi feirer dem, så når de går knask-eller-knep og gjør alt det andre, så forteller vi dem at det er siden vi har en fest for alle helgenene i himmelen.»

Kate Lesnefsky, katolikk og mor for syv barn i alderen 3 til 16, sa at hun synes det er viktig at katolikker ikke bare skyr unna halloween totalt, for festen har jo svært så kristne røtter.

«Jeg synes at vi som kristne er så vant med å være mot verden at vi av og til skyter oss selv i foten, selv om det kan ha vært for noe som faktisk egentlig stammer fra oss,» sa hun. «Men da mister vi jo historien, og så tenker vi 'Ja, men dette er djevelens dag', bare siden noen andre forteller oss at det er slik.»

Lesnefsky fortalte at hun lar sine barn få velge deres egne kostymer til knask-eller-knep, så lenge de ikke er for skumle eller demoniske. Og dagen etter, går de sammen i messen for å feire allehelgensdag, og familien benytter anledningen til å snakke sammen om hva det betyr når noen dør, og hva det betyr å være en helgen.

«Jeg har en søster som døde da hun var 19 år gammel, så vi snakker sammen om ulike mennesker som vi har kjent og som nå er i himmelen, eller mine besteforeldre, og så snakker vi om helgenene,» sa Lesnefsky.

Og selv om hjemsøkte hus og skrekkfilmer er utilgjengelige for hennes barn, sa Lesnefsky at hun synes halloween er en viktig fest for katolikker å feire, og en god anledning å bruke til å være vitner i samtidskulturen.

«Det er viktig at vi som katolikker ikke blir fundamentalistiske kristne, det tror jeg heller kan skade vår tro,» sa hun. «Hvis vi forsømmer å gjøre oss kjent med historien, da forsømmer vi også muligheten til å kjenne til ting som nettopp har potensiale til å være livgivende i vår samtidskultur.»